

Közművelődési- Közgyűjteményi és Szolgáltató intézmény

5500 Gyomaendrőd, Kossuth Lajos út 9.

Szakmai beszámoló a 2015-ös évről

Készítette: Dr. Szonda István intézményvezető

1. Bevezető, helyzetelemzés:

Intézményünk életében a 2015-ös év az átalakulás időszakát jelenteti. A város új közművelődési és kulturális koncepciója a Közművelődési- Közgyűjteményi Intézmény strukturális átalakítását határozta meg. A képviselő-testület meghozta a döntéseket, hogy városunkban két közművelődési intézmény alakuljon.

A gyomai városrészen a Kállai Ferenc Kulturális Központ, míg az endrődi városrészen a Szent Antal Népház intézménye álljon fel. A közművelődési feladatok megosztásának koncepciója is elkészült, mely szerint a Kállai Ferenc Kulturális Központ a városi rendezvények, nemzeti ünnepek, a lapkiadás és a gyomai városrészen lévő turisztikai létesítmények működtetését fogja ellátni. A Szent Antal Népház főleg közgyűjteményi és turisztikai feladatokat kapott, melyek mellett természetesen ellátja a városrész közművelődési feladatait is.

A strukturális átszervezés első lépéseként a 2015 májusában lejáró intézményvezetői kinevezést nem öt évben határozta meg a képviselő-testület, hanem megbízták a korábbi vezetőt, hogy 2015. december 30-ig vezesse az intézményt.

Sajnos a 2015-ös évben elinduló folyamatok bizonytalanságai éreztették hatásukat az intézmény munkájában, így jelentős fejlesztések, átfogó programok nem születtek.

Az endrődi városrészen lévő intézményi egységek életében viszont már ebben az időszakban is pozitív előrelépések történtek. A DAOP pályázatból kialakított szálláshely és kenyérsütőház új lehetőségeket és természetesen új feladatokat jelentett. A „Lélekkel a Körösök mentén” című pályázat során történt fejlesztések kedvező hatással lesznek nemcsak intézményünk hatékony működésére, hanem a város turisztikai megújulására is.

Az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény és a Gyomai Táj- és Alkotóház karbantartási munkálatait is elvégeztük, tisztító meszelésekkel, a nyílászárók mázolásával, kisebb tetőjavításokkal őrizzük épületeink műszaki állapotát. A tárgyévben intézményünk rendezvényeinek látogatottsága és közösségi tereink használata a korábbi évhez hasonló intenzitású volt. A Katona József Művelődési Központ kihasználtsága a tárgyévben nem

romlott, melyben az önkormányzat civil támogatása kedvezően hatott. Tanfolyamok, továbbképzések folytak az intézményünkben, bár ezek intenzitása nem érte el a korábbi év szintjét.

A személyi ellátás tekintetében a pályázati vállalatoknak megfelelően három fő határozatlan idejű kinevezéssel állhatott munkába július hónaptól. Továbbra is jelentős segítséget nyújt a Magyar Művelődési Intézet kulturális közfoglalkoztatási programja, mely keretében 2016 februárjáig 1 fő kulturális közfoglalkoztatott segíti munkánkat.

Az **Endrődi Tájház** épületén elvégeztük a külső állagmegóvó munkálatokat. A műemlék védelmére az idén is nagy figyelmet fordítottunk, hiszen a településünk egyik védett épületét gondozzuk. A helytörténeti épületrész teljes külső festését elvégeztük.

A **Gyomai Táj- és Alkotóházon** a meszelés és udvarrendezés karbantartó munkálatai folytak, megőrizve ezzel a műemléki védettségre érdemes épületet.

A **Népház** épületén az idén nem végeztünk felújítási munkálatokat, csupán a kötelező karbantartásokat tudtuk elvégezni. A későbbiekben a Szent Antal utca felőli épületrész tető javítását kell beütemezni, mert ez az épületrész kimaradt a korábbi felújításokból.

A **Katona József Művelődési Központ** épületén a tárgyévben elvégeztük a karbantartási munkálatokat. A Kossuth út felőli kerítés teljes mázolását tudtuk elvégezni. A felújítási munkálatokat a következő évben folytatni kellene, hiszen a gyári hibás cserépfedést már nem tudjuk pótlásokkal javítani, ezért a teljes cserére szükség van. A fűtőkorszerűsítést továbbra is szorgalmazni kell, hiszen az elavult 1980-as évek energiafelhasználásra tervezett fűtésrendszer milliós kiadásokkal terheli meg a költségvetésünket. Próbálunk takarékoskodni az energiával, mely főleg a színházterem ésszerűsített használatával lehetséges. Igyekszünk a fűtési szezonban a színháztermi rendezvényeket összpontosítani, de egy-egy, 1-2 órás, heti rendszerességgel működő csoportok érdekében kénytelenek vagyunk felfűteni, ezért a rövid időszakért is a színháztermet, mely alkalmanként 20-25000 Ft-os többletköltséget jelent.

A vázlatos helyzetelemzés végén összefoglalva elmondhatom, hogy a minimalizált költségforrások ellenére sikerült megoldanunk a vállalt feladatainkat.

Az adott év költségvetési főösszegeinek bemutatása:

Személyi juttatás		Járulékok		Dologi		Pénzeszköz átadás	
Mód. ei.	Telj.	Mód. ei.	Telj.	Mód. ei.	Telj.		
12174	12180	3313	3312	15834	14341	0	0

(2015. 11. 30-ai adatok és ezer forintban értendők)

2. Szolgáltatás:

2.1. A szervezetben bekövetkezett változások (alapító okirat, szervezeti és működési szabályzat változásai:

a.) Az idei évben nem történtek változások az alapító okiratban, a szervezeti és működési szabályzatban sem.

b.) Intézményünk a városi újság (Hírmondó) kiadási feladatait látta el 2015-ben.

2.2. Katona József Művelődési Központ

A Művelődési Központ továbbra is a város közművelődési és kulturális rendezvényeinek prioritást élvező közösségi tere. A közel háromszáz főt befogadó színházterme helyet ad a város intézményei és társadalmi szervei által szervezett kulturális rendezvényeknek. A város intézményeinek fél-évi és évzáró rendezvényei, a civil csoportok nagy rendezvényei mellett a helyi iskolák és óvodák is egyre többször használják a közművelődési területet.

A tavaszi gyermekszínház mellett gyermeknap színházi előadást szerveztünk. A Gyomaendrődi halfőző verseny szervezésével bízta meg intézményünket a képviselő-testület, melynek kapcsolódó rendezvénye volt a Kistérségi Civil Nap. A nehéz időjárási viszonyok ellenére sikerült a rendezvényt a tervek szerint lebonyolítanunk. A Főtéri Sokadalom rendezvény megvalósításában segítséget nyújtottunk a rendező szervezetnek. A Cibere Gyereknapi és Mikulás rendezvény szakmai és pénzügyi lebonyolításában vettük részt.

A Német Nemzetiségi Önkormányzattal közösen szerveztük a nagy sikerű Márton-napi rendezvényt. Ugyancsak segítséget nyújtottunk a GYÜSZTE VII. Disznótoros és Böllérpálinka versenyének megvalósításához. Október 2-án gálaműsorral és fotókiállítással ünnepeltük Kállai Ferenc születésének 90. évfordulóját. Képzőművészeti kiállítás sorozatot szerveztünk a helyi amatőr alkotók bemutatkozására (Rávainé Farkas Éva, Csikósné Harmati Mária, Uhrin Pál önálló kiállításai) Gyomaendrődi amatőrök címmel.

A művelődési házban folyamatos tanfolyamok és képzések valósultak meg ebben az évben, és reményeink szerint ezek 2016-ban is folytatódnak.

A művelődési ház előadások, bemutatók és tanfolyamok állandó helyszíne. A saját bevételek növelése érdekében rendszeresen adunk helyet kereskedelmi tevékenységnek (vásároknak, bemutatóknak).

A Katona József Művelődési Központban működő civil csoportok:

Aerobic (hetente kétszer)
Kung-Fu csoport (egyeztetett időpontban)
Dr. Tóth Elek Nyugdíjas Kertbarát Kör (havonta)
Galaktika Baráti Kör (havonta)
Gyomai Nőklub (kéthetente)
Kner TSE (hetente)
Komédiás Kör (egyeztetett időpontban)
Körösmenti Táncegyüttes (hetente)
MSZP (egyeztetett időpontban)
Őszidő Nyugdíjas Klub (hetente)
Rumba TSE (hetente háromszor)
Tupper Klub (havonta)
Kállai Ferenc Alapfokú Művészetoktatási Int. Néptánc tanszaka (hetente kétszer/háromszor)
Zumba (hetente egyszer)
Modern tánc (hetente egyszer)
Baba-mama klub (havonta kétszer)
Kézimunka kör (kéthetente egyszer)

2.3. Endrődi Népház

A Népház épületében hat állandó civil csoport működik, akik heti vagy havi rendszerességgel látogatják a közösségi teret. A közművelődési programok mellett tovább folytattuk a tudományos és szakmai konferenciák és tanácskozások szervezését. Januárban a Háromkirályjárás és Betlehemes játékra megtelt a konferencia terem. A helybeli

gyermekcsoportok mellett felléptek a hunyai, a komádi diákok is. Áprilisban a XII. Gyomaendrődi Tudományos Néprajzi Konferencia tartotta tudományos előadásait a Víz szakralitása címmel. A rendezvény kapcsán együttműködtünk a DE Néprajzi Kutatócsoporttal, a DE Történeti Doktori Iskolával és az MTA Lendület Kutatócsoporttal.

Az Endrődi Népház kiállító terme egész évben várta a kultúra iránt érdeklődő látogatókat. Nyolcadik alkalommal adtunk helyet a Gyomaendrődi Holló László Művésztelep záró kiállításának. Nagy sikerrel nyílt meg a helyi amatőr alkotók munkáiból rendezett Gyomaendrődi Őszi Tárlat. Sváb népi szakrális emlékek és a Szent Imre kegytárgykiállítás kapcsolódott a vallásturisztikai programokhoz. Számon tartva címmel megrázó tárlatot nyitottunk, mely a kommunizmusban meghurcolt papság sanyarú élethelyzeteit tárta a látogatók elé. A Népház kiállító termében rendezett kiállításainkat 2015. november 30-ig 800 fő tekintette meg (A kiállítások ingyenesen látogathatók, viszont látogatószámlálást végzünk.)

Városunk nagy ívű pályázatot nyert a Lélekkel a Körösök mentén címmel, vallásturisztika és ökoturisztika témában. A pályázat segítségével négy helyszínen alakítottak ki turisztikai attrakciókat. A vallásturisztikai fejlesztések egyik központi helyszíne az Endrődi Népház és környezete. Az udvaron Szent Antal zarándokház épült és felújították a Szent Antal sütőházat is. A vallásturisztikai programok koordinálására és működtetésére Közművelődési Intézményünk kapott megbízást. Ehhez kapcsolódva már júniustól szerveztünk ebben a témában különböző rendezvényeket (Szent Antal napi ünnepség, Szent Imre búcsúhoz kapcsolódó kiállítás és zarándoknap). Az Endrődi Népházban állandó szakrális kiállítás valósult meg. A következő évben konferenciákat, kulturális rendezvényeket szervezünk a vallásturisztikához kapcsolódva.

Az Endrődi Népházban működő civil csoportok:

Cukorbeteg Klubja (havonta)
Gyomaendrődi Sakk-kör
I.sz. Nyugdíjas Klub Egész-ség Kör (havonta)
I.sz. Gazdakör (kéthetente)
Jóga (hetente)
KDNP (havonta)

2.4. Szent Antal zárandokszállás és kenyérsütőház

Július elején nyitotta meg kapuit a közönség előtt a szálláshely és a sütőház. Városunk polgárai, főleg az endrődi városrész lakói nagy örömmel fogadták az új létesítményeket. Elismerésüket, megelégedésüket megosztották velünk. Ezzel a fejlesztésekkel nemcsak az adott épületek újultak meg, hanem az egész utcakép változott (pl: Szent Antal utca) A Szent Antal ünnepségre, majd a hivatalos átadóra sokan voltak kíváncsiak.

A turistaszezon közepén nyithattunk ki és sajnos a bizonytalan használatba vételi időpontok miatt nem tudtunk erre az évre megfelelő kiajánlásokat kiküldeni. De a jó hír - a szóbeliségnek köszönhetően -, hogy rögtön a nyitás után egy hetes roma gyermektábornak adtunk otthont, majd családi foglалásaink voltak. Sokat segített a Bethlen Alaphoz beadott nyertes pályázat, hiszen a nagyenyedi testvérváros néptáncosait tudtuk elszállásolni. A Böllértalálkozóra érkező táncos csoport ugyancsak nálunk szállt meg, és a Szaloncukor Kupa résztvevőiből is tudtunk elszállásolni egy csapatot. Év végéig a szálláshely bevétele 760 000 Ft volt. Két új foglalkozást indítottunk el kísérleti szinten (levendula szappankészítő, gyógynövényes baba készítése).

2.5. Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény

A muzeális gyűjteményünkben a tájház épülete teljes állagvédő felújításban részesült, így újra szép környezetben tudja fogadni a látogatókat. A látogatói csoportok elsősorban április-szeptember között látogatják nagy számban a múzeumot. Még mindig a legnagyobb vonzerejét a tájháznak a múzeumpedagógiai foglalkozások jelentik. A kézműves, a csizmadia és a kemencés foglalkozások résztvevői adják látogatóink zömét. A nyár folyamán több gyermektábornak adtunk helyet. A családi programjaink közül a heti kemencés sütőbemutatónk rendszeressé vált. Így minden péntek délelőtt meghirdettük a programot, melyre egyre többen jelentkeznek. Sikerült néhány tárgy restaurálását elvégezni és múzeumpedagógiai programjainkat is tudtuk fejleszteni.

A 2015. évben **2559 fő** kereste fel a muzeális gyűjteményt. A tájház gyűjteménykezelő muzeológusát (Dr. Szonda István) az EMMI Közgyűjteményi Főosztálya néprajzi szakfelügyelőként továbbra is foglalkoztatja.

2.6. Gyomai Táj- és Alkotóház

A Gyomai Táj- és Alkotóházon a meszelés és udvarrendezés karbantartó munkálatai folytak, megőrizve ezzel a műemléki védettségre érdemes épületet. Az alkotóház programjainak megvalósításában segíthet a Gyomaendrődi Kállai Ferenc Népfőiskola Alapítvány, amely

szervezet célul tűzte ki, egy kézműves alkotóház támogatását, szakmai munkájának segítségét. A tájház, a nyári napközinek volt állandó helyszíne, melyet a Családsegítő Szolgálat szervezett.

2.7. Nemzeti ünnepek és egyéb városi rendezvények

Intézményünk továbbra is felvállalta a nemzeti és egyéb városi ünnepi rendezvények megszervezését és lebonyolítását. A költségvetésből 500 000 Ft-ot kaptunk a rendezés költségeire. Állandó pénzügyi lebonyolítói vagyunk a Cibere Gyermeknapnak. Az idén 150 000 Ft fellépői költséget, plusz Artisjus jogdíjat fizettünk ki a besenyszegi rendezvényre. Az állami ünnepeken kívül a Hősök napját és a Trianoni emléknapot szerveztük. Az augusztus 20-ai megemlékezés a Szabadság téren volt, melyhez kapcsolódóan lovas felvonulást szerveztünk. Az advent négy vasárnapján városi ünnepséget szervezünk, és társszervezői vagyunk a Cibere Mikulásnapnak.

3. Szervezeti egységek finanszírozásának alakulása:

Kiadások alakulása:

(2015. november 30-ig adatok E Ft-ban)

Megnevezés	Eredeti ei.	Teljesítés	Telj / a mód. Ei. % ban
Személyi juttatások	12174	12180	100,1
Munkaadót terhelő járulékok	3313	3312	99,9
Dologi kiadás	15834	14341	90,5
Kiadások mindösszesen	31321	29833	95,5

- Az intézmény egészénél a **bérek és járulékeinak** teljesítése az időarányosnak megfelelően alakult.
- A **dologi kiadásoknak** a vizsgált időszakban 90,5 %-a került felhasználásra, ami egy időarányos és takarékos gazdálkodást mutat.

Bevételek alakulása:

(2015. november 30-ig adatok E Ft-

ban)

Megnevezés	Eredeti ei.	Módosított ei.	Teljesítés	Telj. / Mód. Ei. % -ban
Intézményi műk. bevételek	8550	6550	6551	76,6
Irányító szervtől kapott támogatás	21275	24490	23276	95,04
Bevételek összesen	29825	31040	29827	96,09

- Az **intézményi saját bevételek** az időarányosan teljesültek. A Tájháznál a betervezett 800 E Ft-ból 493 E Ft realizálódott, a Művelődési Házaknál pedig a tervezett 6 millió forintból 4,961 E Ft folyt be. A szálláshelyen 760 E Ft bevétel keletkezett.
- Az **irányító szervtől igénybevett támogatás** felhasználásának összege időarányos.

4. Személyi és tárgyi feltételek alakulása:***Az év folyamán történt változások:***

- 1 fő turisztikai programvezető határozatlan idejű kinevezéssel
- 1 fő karbantartó határozatlan idejű kinevezéssel
- 1 fő program asszisztens határozatlan idejű kinevezéssel
- 1 fő kulturális közfoglalkoztatott nyolc órában segíti munkánkat

Aktuális helyzet:

- Tájház: 2 fő kinevezés határozatlan időre
- Művelődési Központ: 3 fő kinevezés határozatlan időre
- Szent Antal zárándokház-Népház: 3 fő kinevezés határozatlan időre

5. Az intézmény szakmai és gazdasági munkájának ellenőrzései:

A gazdálkodásunk folyamatos pénzügyi ellenőrzését az önkormányzat Pénzügyi Osztálya végzi.

6. Az adott évben benyújtott pályázatok:

- Eszköz korszerűsítési pályázat művelődési házaknál 420000 Ft támogatás

7. Kapcsolatrendszer, társadalmi elismertség:

Az intézmény sokoldalú feladataiból következően igen sok intézménnyel, szervezettel és magánszeméllyel áll kapcsolatban. Elmondhatjuk, hogy városunk szinte valamennyi lakójával kapcsolatba kerülünk, valamint az ide látogató turistákkal is. A különféle programok megvalósulásában városunk valamennyi intézményével, civil szervezetével együttműködünk. A különféle civil szervezetek, csoportok működését segítjük (adott esetben gépelés, másolás, segítség program szervezésében és lebonyolításában, reklámozás, stb.) Együttműködünk a Tourinform Irodával, és a szomszédos települések turisztikai szolgáltatóival. Szorosan együttműködünk városunk oktatási intézményeivel, valamint több országos felsőoktatási intézménnyel. Szakmai együttműködés alakult ki a Szabadtéri Néprajzi Múzeummal és a Magyarországi Tájházak Szövetségével. Együttműködünk a szomszédos települések közművelődési intézményeivel és a megyei szervekkel. Szoros munkakapcsolatban dolgozunk az Artisjus jogvédő szervezettel. Jó kapcsolatokat ápolunk a médiák képviselőivel (helyi és regionális írott sajtó, elektronikus média, Videokrónika, Körös TV, országos médiák: MTVA, Digi TV, Békés Megyei Hírlap, Hír6 stb.)

8. Tervek a jövő évre vonatkozóan:

A Közművelődési- Közgyűjteményi és Szolgáltató Intézmény 2016. január 30-án megszűnt. Feladatait két intézmény veszi át. A Kállai Ferenc Kulturális Központ székhelye a Kossuth út 9. szám alatt kerül kialakításra. Hozzá kapcsolódik a Körös Látogató Központ, a Lombkorona sétány (kilátó) és tanösvény, valamint a vízi színpad. Feladatkörében fontos helyet foglal majd el a városi rendezvények, fesztiválok megszervezése és lebonyolítása, valamint városmarketing feladatok elvégzése is. A Hírmondó városi lap kiadói teendőit is ez az intézmény végzi.

A Szent Antal Népház egy új intézmény, mely az endrődi városrész közművelődési feladatait, valamint a város közgyűjteményi és vallásturisztikai szervezési és lebonyolítási munkálatait végzi el. A Népház alsó szintjén lévő kiállítások és közösségi terek a város vonzó turisztikai látnivalói. A Szent Antal Zarándokszállás 21 fő fogadására alkalmas, és mint gazdasági tevékenység jelentős bevételi forrása lehet az intézménynek. A Bárka Látogatóközpont a halászati hagyományok bemutató helyeként kell, hogy működjön, ezért szükséges az eddigi kiállítás korrekciója, kibővítése és az élményalapú tudásátadás erősítése ebben az intézményi

egységben is. A Szent Antal kenyérsütőház városunk, sőt a térség egyedülálló szakrális népi eredetű objektuma. Az interaktív foglalkozásokra alkalmas épületben a Szent Antal hagyományok mellett a hagyományos kemencés sütés bemutatóit fogjuk heti rendszerességgel beindítani.

A város kulturális élete nem attól javul, hogy új szervezeti formák alakulnak meg, hanem ha minőségi változás következik be a kulturális szakterületen is. Az új trendek és közművelődési formák megismertetése, az intézmények közti összehangolt munka, a város egységes jobbító akarata néhány év kitartó munka árán meghozza gyümölcsét és városunk a környék kimagasló kulturális színhelyévé válik. Szükséges ezért, hogy megszülessenek városi szinten is azok az iránymutató koncepciók és stratégiák, melyek hosszú távú célok elérését jelölik ki.

Tisztelt Képviselő-testület a jövőre vonatkozó legfontosabb stratégiai lépésként az összefogáson alapuló közös munkát látom, melyben mindenki számára világossá és elfogadhatóvá kell tenni az elérni kívánt célokat és az odavezető út lépéseit.

Gyomaendrőd, 2016. február 9.

Dr. Szonda István igazgató

Dr. Szonda István intézményvezető